

Ote Faunatica Oy:n selvityksestä ”Sipoon Talman osayleiskaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2010”

Utdrag ur Faunatica Oy:s utredning “Sibbo, Tallmo delgeneralplaneområdets naturinventeringar år 2010”

Billagan är tyvärr endast på finska.

Talman osayleiskaava-alueen huomionarvoiset luontotyypit

Maininta ”Sijainti kuvissa” viittaa luontoselvityksen ”Sipoon Talman osayleiskaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2010” kuva-aineistoon.

Kuvio 27. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Tombäcken ja siihen luoteesta yhtyvä oja (kuva 20). Molemmat saavat alkunsa ojina, mutta lehtomaisessa, kuusivaltaisessa (*Picea abies*) metsäkuviussa ne ovat muovanneet savimaahan syvään uurtuneen luonnollisen kaltaisen, mutkittävän purouoman. Reunusmetsä varjostaa puroa. Uomassa ja sen reunamilla kasvaa paatsamaa (*Rhamnus frangula*), taikinamarjaa (*Ribes alpinum*), tuomea (*Prunus padus*) ja harmaaleppää (*Alnus incana*). Lahopuuta on kohtalaisesti. Uoman seinämät ovat paikoin vyörymäherkät. Kasvillisuutena hiirenporrasta (*Athyrium filix-femina*), rönsyleinikkiä (*Ranunculus repens*), ojakellukkaa (*Geum rivale*) ja käenkaalia (*Oxalis acetosella*). Muutosherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö (puro). Korkeat luontoarvot.

Kuvio 43. Sijainti kuvissa 2.2 & 2.8. Dammenin laskupuro. Hienon, paikoin järeänkin kuusikon ympäröimä luonnontilaisen kaltainen, mutkittava purouoma lehtomaisessa ja lehtometsässä. Pohjoisosan puusto on lehtipuuvaltaista, haapaa (*Populus tremula*), raitaa (*Salix caprea*), tuomea. Pensaskerros on paikoin runsas, lajeina taikinamarjaa, kuusamaa (*Lonicera xylosteum*) ja pajuja. Kenttäkerroksessa käenkaalia, kieloa (*Convallaria majalis*), lehtokortetta (*Equisetum pratense*) ja mesiangervoa (*Filipendula ulmaria*). Kuvio on MALU-raportin kohde 30 (Dammenin purolaakso) (Salminen 2010). Purouoma on metsälain mukainen (luonnontilaisen kaltainen). Altis veden säännöstelylle sekä uomaa varjostavan metsän käsittelylle. Korkeat luontoarvot.

Kuvio 44. Sijainti kuvissa 2.2 & 2.8. Vajaatuottoinen, kuivahko kangasmetsä kalliolla, juuri raivatun tonttipaikan pohjoispuolella. Puusto mäntyvaltaista (*Pinus sylvestris*), sekapuuna nuorempaa kuusta ja pihlajaa (*Sorbus aucuparia*). Kenttäkerroksessa mustikkaa (*Vaccinium myrtillus*), kanervaa (*Calluna vulgaris*), puolukkaa (*Vaccinium vitis-idaea*) ja metsälauhaa (*Deschampsia flexuosa*). Lahopuuta niukasti. Kuvion eteläpuolelle on rakennettu tiepohja ja ilmeisesti kuvio tulee olemaan osa tonttimaata. Kestää kulutusta huonosti. Kuvio on osa MALU-raportin kohteen 32 (Hökärrin metsä) eteläosaa (Salminen 2010). Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 49. Sijainti kuvissa 2.2 & 2.8. Kallio, jossa muutamia vanhempia mäntyjä, ei juurikaan lahopuuta (kuva 15). Kenttäkerroksessa mustikkaa, ahusolaheinää (*Rumex acetosella*), metsälauhaa ja puolukkaa. Kestää kulutusta huonosti. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 50. Sijainti kuvissa 2.2 & 2.8. Kallio. Valtapuuna mänty, kenttäkerroksessa mustikkaa, metsälauhaa ja puolukkaa. Kestää kulutusta huonosti. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 61. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Luonnontilainen, ojitamaton tupasvillaräme, joka on Etelä-Suomessa silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi (ks. kansikuva). Puustossa mäntyä ja hieskoivua (*Betula pubescens*). Pensaskerroksessa virpajua (*Salix aurita*). Kenttäkerroksessa tupasvillaa (*Eriophorum vaginatum*), isokarpaloa (*Vaccinium oxycoccos*) ja viisi kukkivaa yksilöä harvinaista, täysin valkoista värimuunnosta maariankämmekestä (*Dactylorhiza maculata*). Vesitalous säilytettävä ennallaan. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 28 (Degerbergin-Brännbergenin metsät) (Salminen 2010). Korkeat luontoarvot.

Kuvio 64. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Mäntyvaltainen, vajaatuottoinen kallioalue, joka on suurelta osin avokalliota. Kenttäkerroksessa ahosuolaheinää ja metsälauhaa. Lahopuuta harvakseltaan. Kalliolla muutamia selviä polkuja. Kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinertaiset luontoarvot.

Kuvio 65. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Kuusivaltaista, rehevää ruoho- ja kangaskorpea (kuva 17). Puusto kuusta, koivua, harmaa- ja tervaleppää (*Alnus glutinosa*). Kenttäkerros mosaiikkimaista kangasmättäiden ja ruoholaikkujen kirjoa. Lajeina mustikka, oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), valkovuokko (*Anemone nemorosa*), korpikastikka (*Calamagrostis purpurea*), kurjenjalka (*Potentilla palustris*) ja suorvokki (*Viola palustris*). Vesitalous ja varjostus säilytettävä ennallaan. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 29 (Byändan metsät) (Salminen 2010). Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö (rehevät korvet). Korkeat luontoarvot.

Kuvio 66. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Pienialainen, ympäristöstään erottuva vajaatuottoinen kallio. Avokallio, jonka reunamilla mäntyä. Kenttäkerros lähes olematon, jäkäläpeite runsas. Kestää kulutusta huonosti. Kuvio on osittain osa MALU-raportin kohdetta 29 (Byändan metsät) (Salminen 2010). Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinertaiset luontoarvot.

Kuvio 67. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Vajaatuottoinen, ympäristöstään erottuva kalliometsä. Myös vanhoja mäntyjä. Pohjakerros runsas ja peittävä. Kenttäkerroksessa kalliokohokkia (*Silene rupestris*), ahosuolaheinää ja metsälauhaa. Kestää kulutusta huonosti. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 29 (Byändan metsät) (Salminen 2010). Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinertaiset luontoarvot.

Kuvio 68. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Kalkkilouhoksen kalliot, vajaatuottoista kalliometsää. Puustossa vanhempia mäntyjä. Kohtalaisesti lahopuuta. Kenttäkerroksessa huopakeltanoa (*Pilosella officinarum*), mustikkaa ja metsälauhaa. Kulutusherkkä. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 29 (Byändan metsät) (Salminen 2010). Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinertaiset luontoarvot.

Kuvio 69. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Lehtipuuvaltainen sekametsä. Iäkkäitä haapoja ja runsaasti lahopuuta rehevässä, tuoreessa lehdossa. Pensaskerroksessa taikinamarjaa, näsiä (*Daphne mezereum*) ja kuusamaa. Kenttäkerroksessa mm. mustakonnanmarjaa (*Actaea spicata*), kevätlinnunhernettä (*Lathyrus vernus*), sinivuokkoa (*Hepatica nobilis*), käenkaalia sekä pesäjuurta (*Neottia nidus-avis*), joka on alueellisesti uhanalainen (RT) ja valtakunnallisesti rauhoitettu. Muutosherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Tuoreet runsasravinteiset lehdot ovat Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi. Luonnon monimuotoisuuskohde runsaan lahopuun ansiosta. Korkeat luontoarvot.

Kuvio 70. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Kuusivaltaista sekametsää, jossa paikoin runsaasti lahopuustoa. Osa kuusista todella järeitä. Pensaskerroksessa runsaasti taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa oravanmarjaa, käenkaalia, mustikkaa ja metsäkurjenpolvea (*Geranium sylvaticum*). Muutosherkkä. Lahopuun runsaus, metsän moni-ikäisyys ja kerroksellisuus tekevät tästä kohteesta merkityksellisen. Kuvio on osittain osa MALU-raportin kohdetta 29 (Byändan metsät) (Salminen 2010). Korkeat luontoarvot.

Kuvio 73. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Vajaatuottoinen kallio, jolla muutama vanhempi mänty ja hieman lahopuuta. Kenttäkerroksessa metsälauhaa, mustikkaa ja kanervaa. Kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinertaiset luontoarvot.

Kuvio 77. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Pienialainen ympäristöstään erottuva mäntyvaltainen avokallio. Nuoren talousmetsän ympäröimä. Pensaskerroksessa katajaa ja pihlajaa. Kenttäkerroksessa lähinnä metsälauhaa ja metsäkastikkaa. Kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinertaiset luontoarvot.

Kuvio 81. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Vajaatuottoinen kallio. Valtapuu mänty. Jäkäläkerros poikkeuksellisen hieno. Kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinertaiset luontoarvot.

Kuvio 82. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Pienialainen, ympäristöstään erottuva korpireunainen avosuomenkenttäkerroksessa raatetta (*Menyanthes trifoliata*), maariankämmeä ja luhtasaraa (*Carex vesicaria*). Muutosherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 83. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Aiemmin länsireunastaan pituussuunnassa ojitettu kuusivaltainen korpi (kuva 18). Ojitus on vanha (ilmeisesti yli 30 vuotta) ja sen heikko vaikutus ulottuu enää hyvin pienelle alueelle länsilaidalla. Varsinkin pohjoisosan kuuset järeitä. Pohjakerros rahkasammalien kuvioimaa. Kenttäkerroksessa metsäkortetta (*Equisetum sylvaticum*), kurjenjalkaa, suo-orvokkia, rentukkaa (*Caltha palustris*) ja ranta-alpia (*Lysimachia vulgaris*). Eteläosassa saniaiskorpea, jossa hiirenporrasta (*Athyrium filix-femina*), käenkaalia ja kurjenjalkaa. Paikoin runsaasti lahoppua. Muutosherkkä. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 28 (Degerbergin-Brännbergenin metsät) (Salminen 2010). Metsälain tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö (rehevä ruohokorpi). Saniais- ja ruohokorvet ovat Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisia (EN) luontotyyppisiä. Korkeat luontoarvot.

Kuvio 86. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Ympäristöstään selvästi erottuvat, vajaatuottoiset kalliometsät (kolme erillistä kuviota). Puusto mäntyvaltaista, pensaskerroksessa pihlajaa ja katajaa (*Juniperus communis*). Kenttäkerroksessa metsälauhaa ja mustikkaa. Kallion eteläpuoleiset metsät on käsitelty. Kulutusherkkä. Metsälain tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 88. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Kuusivaltainen kangaskorven ympäröimä ruohokorpi. Korven keskellä on tervaleppälaikku. Kenttäkerroksessa metsäkortetta, korpikaislaa (*Scirpus sylvaticus*), kurjenjalkaa, suo-orvokkia ja luhtasaraa. Reunamilla mustikkakorpea. Muutos- ja kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö (rehevä korpi). Ruohokorvet ovat Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi. Korkeat luontoarvot.

Kuvio 89. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Saniaiskorpijuotti vanhassa kuusivaltaisessa, lehtomaisessa rinteessä. Kapeana juottina hiirenporraskorpea jyhkeässä kuusikossa. Muutos- ja kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö (rehevä korpi). Korkeat luontoarvot.

Kuvio 90. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Iäkstä, kuusivaltaista sekametsää lehtomaisessa ja tuoreessa kangasmetsässä. Sekapuuna mäntyä, haapaa, koivua ja yksittäisiä lehmuksia (*Tilia cordata*). Kenttäkerroksessa mustikkaa, sinivuokkoa, oravanmarjaa, puolukkaa ja kangasmaitikkaa (*Melampyrum pratense*). Alueen suurin yhtenäinen iäkkäämmän metsän alue. Muutosherkkä. Muodostaa monimuotoisen kokonaisuuden yhdessä kuvioiden 91, 89 ja 88 kanssa. Korkeat luontoarvot.

Kuvio 91. Sijainti kuvissa 2.3 & 2.10. Laajat metsätaloudellisesti vajaatuottoiset kallioalueet (kuva 16). Valtapuu mänty, lisäksi kuusta, koivua ja pihlajaa. Kenttäkerroksessa kanervaa, mustikkaa, ahosuolaheinää ja metsälauhaa. Kuvio on retkeilykohde ja siellä onkin runsaasti polkuja ja muutamia nuotiopaikkoja. Kulutusherkkä alue, jonka retkeilykäyttöä voisi ohjata. Korkeat luontoarvot.

Kuvio 109. Sijainti kuvissa 2.5 & 2.11. Pienialainen, ympäristöstään erottuva, vajaatuottoinen kalliometsä. Puusto mäntyä, koivua ja pihlajaa. Kenttäkerros heinittynyt. Kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 124. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Kuusivaltainen, sekapuustoinen, osin harvennettu lehto/lehtomainen rinnemetsä. Osa kuusista varsin järeitä, kuviota on kuitenkin harvennettu. Sekapuuna haapaa, mäntyä, koivua ja muutamia lehmuksia. Kenttäkerroksessa mustikkaa, oravanmarjaa, käenkaalia, sinivuokkoa ja metsäkastikkaa (*Calamagrostis arundinacea*). Pensaskerros on harva, valtalajina lähinnä taikinamarjaa. Muutosherkkä. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 27 (Talman lehdot) (Salminen 2010). Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 125. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Ympäristöstään selvästi erottuva, kuusivaltainen, erityisen rehevä lehtolaikku. Järeitä kuusia, haapaa, koivua, harmaaleppää. Pensaskerroksessa runsaasti taikinamarjaa, kuusamaa, näsiää. Kenttäkerroksessa mustakonnamarjaa, lehtokortetta, sinivuokkoa ja käenkaalia.

Runsaasti lahoppua. Muutosherkkä. Osittain luvattoman kaatopaikan alla. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 27 (Talman lehdot) (Salminen 2010). Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Tuoreet runsasravinteiset lehdot ovat Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi. Korkeat luontoarvot.

Kuvio 126. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Lehtipuuvaltainen rehevä lehtolaikku alarinteessä. Haapaa, koivua, harmaaleppää, raitaa ja tuomea. Kenttäkerroksessa mesiangervoa, lehtokortetta, sinivuokkoa ja metsäkurjenpolvea. Kuviolla muutamia oja. Muutosherkkä. Ei täytä lakikriteereitä, mutta on monimuotoinen ja rehevä kohde. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 27 (Talman lehdot) (Salminen 2010). Korkeat luontoarvot.

Kuvio 127. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Metsittyvää, ojitettua peltoa, joka palautumassa lehdoksi. Puustona haapaa, harmaaleppää, tuomea, raitaa ja nuorta kuusta. Kenttäkerroksessa mesiangervoa, valkovuokkoa ja kevätlehtoleinikkiä (*Ranunculus fallax*). Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 27 (Talman lehdot) (Salminen 2010). Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 128. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Lehtipuuvaltainen, aukkoinen lehtometsä (kuva 19). Puustossa haapaa, koivua, raitaa, pihlajaa, tuomea ja kuusta. Pensaskerroksessa terttuseljää (*Sambucus racemosa*), kiiltopajua (*Salix phylicifolia*), taikinamarjaa ja muutama kuusama. Kenttäkerroksessa vuohenputkea (*Aegopodium podagraria*), mesiangervoa, ojakellukkaa. Runsaasti lahoa lehtipuuta. Muutosherkkä. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 27 (Talman lehdot) (Salminen 2010). Lehdot ovat Etelä-Suomessa uhanalainen (VU) luontotyyppi. Korkeat luontoarvot.

Kuvio 131. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Ympäristöstään selvästi erottuva, vajaatuottoinen kalliometsä. Lähes puuton avokallio, jonka eteläreunassa pieni jyrkänne. Kenttäkerroksessa metsälauhaa ja mäkitervakkoa (*Lychnis viscaria*). Kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot. Kohde on tuhoutunut ja poistettu osayleiskaavakartalta.

Kuvio 137. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Vajaatuottoiset kalliot (kolme erillistä kuviota). Nuoren talousmetsän ympäröivät, käsittelyiden ulkopuolelle jätetyt kallioalueet. Puusto lähinnä mäntyä. Kenttäkerroksessa metsälauhaa, mustikkaa ja metsäkastikkaa. Lahoppua niukasti. Eteläisimmän kallion halki kulkee sähkölinja. Kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 139. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Iäkstä kuusivaltaista sekametsää tuoreella ja lehtomaisella kankaalla. Puusto poikkeuksellisen järeätä ja kuviolla myös kohtalaisesti lahoppua. Sekapuina iäkkäitä haapoja, koivuja ja mäntyjä. Kenttäkerroksessa mustikkaa, metsäorvokkia, oravanmarjaa ja kevätpiippoaa (*Luzula pilosa*). Muutosherkkä. Monimuotoisuuskohde. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 26 (Orrbergin metsät) (Salminen 2010). Korkeat luontoarvot.

Kuvio 140. Sijainti kuvissa 2.4 & 2.12. Lähdevaikutteinen tuore/kostea lehtometsä ja lehtomainen korpi (kaksi erillistä kuviota). Sekapuustoinen, paikoin kuusivaltainen, paikoin koivuvaltainen, lisäksi harmaaleppää, raitaa ja tuomea. Pensaskerroksessa taikinamarjaa, kiitopajua ja paatsamaa. Kuviolla on kaksi osin suoristettua puroa/ojaa. Kenttäkerroksen lajisto vaihtelee kosteuden ja ravinteisuuden mukaan mosaiikkimaisesti. Lajeina mm. lehtokorte, suo-orvokki, ranta-alpi, sukelto (*Crepis paludosa*) ja mustakonnaamarja. Lahoppua on runsaasti. Muutos- ja kulutusherkkä. Kuvio on osa MALU-raportin kohdetta 27 (Talman lehdot) (Salminen 2010). Luonnontilaisuus on kärsinyt lounaisen lähteen kaivoksi rakentamisesta, tien läheisyydestä ja purojen oikaisusta. Lähteikkö ei vastaa metsälain luonnontilaisuusvaatimuksia. Lähteiköt ovat Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi ja lehdot uhanalainen (VU) luontotyyppi. Korkeat luontoarvot.

Kuvio 146. Sijainti kuvissa 2.5 & 2.11. Ympäristöstään selvästi erottuva, vajaatuottoinen kalliometsä. Kuvio on merkitty maastoon ja jätetty metsähoitollisten toimenpiteiden ulkopuolelle hakkuiden ja harvennusten yhteydessä. Valtapuu mänty, joista osa suhteellisen iäkkäitä. Pensaskerroksessa pihlajaa, koivua ja katajaa. Kenttäkerroksessa kanervaa, mustikkaa, puolukkaa, kangasmaitikkaa, metsälauhaa ja

metsäkastikkaa. Lahopuuta harvakseltaan, lähinnä nuorehkoa kuusta. Kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 147. Sijainti kuvissa 2.5 & 2.11. Vajaatuottoiset, ympäristöstään erottuvat kalliot (kolme erillistä kuviota), jotka on jätetty metsänhoidon ulkopuolelle. Kaikki kuviot sijaitsevat saman talousmännikön ympäröiminä ja ovat rakenteeltaan ja lajistoltaan keskenään samanlaiset. Puustona mänty, pensaskerroksessa pihlajaa. Kenttäkerros on heikosti kehittynyt ja lahopuuta on erittäin niukasti. Kulutusherkkä. Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Keskinkertaiset luontoarvot.